TURAN DURSUN

AYETLER UYDURMA MI?

AYETLER UYDURMA MI?

Bazı İslamcı çevrelerin "Şeytan Ayetleri" diye bir şeyin hiçbir zaman olmadığı şeklindeki iddialarını ciddiye almak mümkün değildir. Bu ayetler kesinlikle bir "masal", bir "uydurma" olmayıp tamamıyla bir gerçektir. Yani Muhammed, Mekke'de iken ilk dönemlerde, "üç tanrıça"nm övgüsünü yapan ve o zamana değin Araplarda da bilinen şiir, Necm Suresi'nin ayetleri arasında okununca (okuyan: Muhammed'in kendisidir), Arap "putatapar"ları da "peygamberle birlikte "secde" etmişlerdir. Ne var ki "sonra"dan, "Cebrailin uyardığı ileri sürülerek, ayetler araşma karıştıranın, "Şeytan" olduğu savunulmuştur. Savunan, "Peygamber". Bunu aktaran da başta Peygamberin arkadaşları olmak üzere "İslam büyükleredir, "İslam hadisçi ve tefsircileri"dir. Olayın bir bölümü yani Necm Suresi'nin okunması sırasında "putataparlar"ın, "Peygamberle birlikte secde ettikleri" Buharînin "e's-Sahih"inde de yazılıdır. (Bkz. Diyanet yayınlarından Tecrid, hadis no: 555-556). Olayın kalan bölümü de sayılamayacak kadar çok "hadis" ve "tefsir" kitaplarında yer almıştır. Olayın bütününe ilişkin hadis, 15. yüzyılın en büyük hadisçi ve 'tefsirci'lerinden sayılan Cela-luddin Süyûtî ve lbn Hacer (el Askalânî) tarafından doğrulanmış, "sağlam" kabul-edilmiştir. Yani olay, nitelendiği gibi bir "masal" değildir ve yine ileri sürdüğü gibi, "İslam karşı devrimcileri"nce uydurulmamıştır.

Konumum bir başka yönü: Laik kafa, özgür kafa; özgür düşünür. Düşündüğünü de özgürce ortaya koyar, öyle olması gerekir. Özgür dünyada olması gereken budur. Bu özgürlükse, "dinsel kurallarla, falanca dinin filanca "kutsallarıyla, bu kutsallara "saygı"yla ya da dinsel duyguları incitiyor mu, incitmiyor mu "hesabı"yla sınırlandırılamaz. Böyle bir sınırlandırma da bu tür sınırlandırmayı kabul etmek de "çağdaş"lıktan uzaklaşmaktır, Ortaçağ karanlığının ölçülerine bağlanmaktır. Bunu isteyen din, İslam olabilir. İslamın bunu istemesi doğaldır da. Yeryüzündeki dinler içinde, Yahudilik ve İslam, yaşamın her alanına el uzatmıştır, insanlara, "Benim kurallarıma göre yaşayacaksınız" der, yöneticilere de "Siz elinizi çekin, ben yöneteceğim" isteğini yöneltir. Kurallar "kesin'dir, "değişmezlik" gösterir. Mecelle'de, "zamanın değişmesiyle hükümler de değişir" denmesi aldatmamalıdır. Çünkü aynı Mecellede ve İslam fıkıhında, 'değişme'nin 'esas'ta olamayacağına, "ayet ve hadisin kesin hükmüyle belirlenenlerin, hiçbir biçimde değiştirilemeyeceği"ne ilişkin açıklama da yer alır. Temeli "değişmezlik" olan "din giysisi", gelişen yaşamın, çağımızın giysisi olamaz. O giysi, bu gövdeye olmaz. Olmadığı, olamadığı için Türkiye Cumhuriyetinde 'laik yasalar kabul edilmiştir. Mahmut Esat Bozkurt, Medeni Kanun'un gerekçesinde bunu çok açık bir dille anlatır. Bundan ödün vermemek gerekir. Verildiği zaman işin içinden çıkılmaz. Mollanın biri kalkar; 'din hükümlerini, 'Kuran hükümlerini gösterip uyulmasını ister. Uymayanları da din adına cezalandırmaya yeltenir. Ülke sınırlarını bile

umursamazlıktan gelir Humeyni'nin yaptığı budur. "Nerede bulursanız öldürün!..." Kuran böyle diyor. (Bkz. Bakara, ayet: 191, Nisa: 89, 91 Tevbe: 5.) Humeyni de böyle diyor, "öldürün" diyor. Tarih boyunca hep böyle denmiştir. Bir Cemel Olayı'nda 15 bin kişi öldürülmüştür. Çarpışan iki yanda da "Peygamber"in en yakın arkadaşları bulunduğu halde... Tarihte nice kişiler, değerli insanlar bu "öldürün" fetvalarıyla can vermişlerdir. "Sünnet Ehli"nin "dört mezheb"inde de Humeyni'nin Şii mezhebinde de bir kimse "dinden dönmüş" (ridde) ya da bu eğilimi göstermişse "öldürülmesine fetva verilir. Dünya, hele "uygar dünya" bu "fetva"lara göre yönetilemez.

Kısacası: Kuran'ın Hacc Suresinin 52. ayetinin, bunu izleyen ayetlerin ve bu ayetlere ilişkin aktarma ve yorumların tanıklığıyla "Şeytan Ayetleri" olayı bir gerçektir. Kaynak ileri sürüldüğü gibi yalnızca Taberi değildir. Taberi'den 150 yılı aşkın bir zaman önce yaşamış olan lbnlshak'ın "e's-S ire"sinde de olay yer alır. (Bkz. Sıretü îbn Ishak, yay. Muhammed Hamidullah, fikra:219.) Bunun yanında bir başka gerçek, laik ve özgür düşünen insan -ki Salman Rüşdü de böyle bir insandır- "din kutsallıklarının çerçevesine sokulamaz. Bunu yapma yolundaki "din terörü" karşısında korkmadan, yılmadan yeterince savaşım verilmelidir artık.
Cumhuriyet 24 Şubat 1989

Turan Dursun, Diyaneti Yanıtlıyor:

"ŞEYTAN AYETLERİ" İSLAMIN GERÇEĞİ

"Şeytan Ayetleri" diye ünlenen sözlerin önce Kuran'a "ayet" olarak sokulduğu, bu sözlerde "Lât, Uzza, Menât" adlı tanrıçalar övüldüğü için "putataparlar"ın, "Peygamber" ve inanırlarıyla birlikte "secde" ettikleri, bir olay olarak kaynaklarda yer alır. Konu, bilim namusu içinde ve soğukkanlı olarak tartışılmalıdır. "Telaş"a, "heyecan"a gerek yok. Ortada bir olgu, bir gerçek varsa -ki var-, "hayır yok böyle bir şey!" demekle "yok" olmaz

Kimi polemikçiler, Humeyni'nin "cinayete azmettirici" fetvası doğrultusunda tutumlar sergilediler, "hayır, şeytan ayetleri diye bir şey olmamıştır, yalandır, iftiradır..." dediler.

Ve saldırı üstüne saldırıda bulundular.

Öyle görülüyor ki bu kervana, Diyanet İşleri Başkanı Mustafa Sait Yazıcıoğlu da katılmış durumda. TRTde ye yazılı basında yer alan açıklamasına göre, Yazıcıoğlu da, "olay"ın "uydurma" ve "kasıtlı bir yalan" olduğunu ileri sürüyor.

Yazıcıoğlu'nun açıklamasında neler var, bir bakalım:

Din Bu

1. Yazıcıoğlu, olayı dile getirdiği ileri sürülen ayetleri, Isra suresinin 73.-75. ayetleri olduğunu yazıyor. Sonra: "Bu hikâyeye göre, Hz. Peygamber'i ikaz için gönderilen Isra suresi 73.-75. ayetleri, Hicret'ten 2-3 yıl önceki Mi'rac olayından sonra vahyolunmuştur. Bu ise, Allah'ın şeytan ayetlerine karşı, Peygamberini ikaz etmek için 5-10 sene beklediğini gösterir ki, aklı selim ve mantığın kabul etmesi düşünülemez" diyor.

Bir kere, "Şeytan Ayetleri" olayına ilişkin ayetler arasında, Isarâ suresinin sözü edilen ayetleri de vardır. Ama birinci derecede ilgili görülen ayetler bunlar değildir; Hacc suresinin 52.-55. ayetleridir.

Kaldıki, gerek Isrâ 73.-75. ve gerek Hacc 52.-55. ayetler, "Peygamber'i ikaz" niteliğinde değil; "olayın açıklayıcısı" niteliğinde görülüyor, Yani olayı anlatır niteliktedir. Bir olayın anlatılmasıysa çok sonraki ayetlerde de yer alabilir, bu doğaldır, Kur'an'da da benzerleri çoktur. Öyle olunca, "Peygamber' i ikaz için şu kadar yıl niye beklenmiştir?" denemez.

Ve kaldı ki, ayetlerin tarihine ilişkin kesin bir bilgi ileri sürülemez. Surelerin "Mekkî" ve "Medenî" olmaları bile çoğu kez tarih için ölçü alınamıyor. "Mekkî" olan surelerde "Medenî", "Medenî" olan surelerde de "Mekkî" ayetler bulunuyor.

2. Yazıcıoğlu: "Esasen Necm suresi 19.-20. ayetlerinden sonra gelen söz konusu ifadeyi (şeytan ayetlerini) doğru kabul etsek bile, aynı surenin müteakip 21 .-23. ayetlerinde putların kötülenmiş olması, bir çelişkiye yol açacaktır. Bu durumda müşriklerin bu çelişkiyi görmeyerek, putların methedildiğini kabul etmeleri ve bu yüzden secde etmeleri söz konusu olamaz." diyor.

Oysa, putları yeren ayetler, öven ayetlerin sureden çıkarılmasından sonra yer almıştır diye düşünülemez mi?

3. Yazıcıoğlu, "Nitekim bu hikâye, ilk devir Islami kaynaklarda yer almamakta, ilk olarak 900'lü yıllarda yaşamış olan bir tarihçiye (burada amaçlanan Taberi'dir) ait ve Hz. Peygamber'den üç asır sonra yazılmış olan bir eserde geçmektedir" diyor.

Oysa, olay, ölümü 923'te olan Taberi'den çok önce, ölümü 768'de olan ünlü "Siret" sahibi Muhammed Ibn lshak'ın kitabında da yer alıyor. (Bkz. Muhammed îbn Ishak, e's-Sîre", tahkik: Muhammed Hamidullah, Arapça, Konya, 1981, s.157-158, fikra, 219.)

Kaldı ki, öyle hadisler vardır ki, çok sonraki dönemlerin hadisçilerinin

kitaplarında yer aldığı halde, "İslam hukuku"na, "İslam kelamı"na dayanak yapılmıştır. Yani "hadisbilim"de, bir hadisin "sağlamlığı (sıhhat)" ve çürüklüğü (za'f) için başka ölçülere vurup değerlendirirler.

Şimdi, olayın gerçekliğini dile getiren kanıtlan görelim:

1. "Şeytan Ayetleri" olayına değindiği, bu olayı dile getirdiği savunulan ayetler:

a) Hacc suresinin 52. ayeti ve izleyen ayetler.
52. ayette, her peygamberin "okuduğu şey"e, "şeytanın bir şeyler kattığı" ama "Tanrının, şeytanın kattığını neshettiği (hükümsüz bıraktığı) ve kendi ayetlerini geçerli - sağlam kıldığı" anlatılır.

Görüldüğü gibi, anlatım, "Şeytan Ayetleri" diye bilinen ayetlerin, "Kuran[1] a sokulup sonra çıkarıldığı, sokanın şeytan, çıkaranın da Cebrail aracılığıyla Tanrı olduğu" yolundaki "ifade"lere uygundur. Zaten, "tefsirler" de, bunun için bu ayetleri, olayın yansıtıcısı olarak görürler. 52. ayetten sonraki ayetlerde de aynı olaya uygun anlatımlar bulurlar.

b) Isra suresinin 73.-75. ayetleri:

Bu ayetlerin anlamları şöyledir:

"(Ey Muhammedi" Seni, sana vahyettiğiinizden uzaklaştırıp daha başkasını ileri sürerek bize iftira etmeye sürüklüyorlardı nerdeyse. O zaman seni dost bulacaklardı Eğer seni pekiştirmiş olmasaydık, andolsunki, onlara eğilim gösteriyordun, az kalsın. O zaman sana, yaşamı da, ölümü de kat kat azab biçiminde tattırırdık. Sonra da bize karşı bir yardımcı bulamazdın"

2. Hadisler:

"HADÎS" 1:

"Peygamber Mekke'de NECM suresini okurken secde etti ve onunla birlikte, -aldığı toprağı alnma götüren yaşlı birinin dışmda-Müslüman ve putatapan herkes SECDE etti"
Anlatan Peygamberin arkadaşları:
- Abdullah Ibn Abbas
- Abdullah Ibn Mes'ud
KAYNAK: Buhârî(bkz. Di Baş. yaym, Tecrid, hadis no: 555, 556.) Tirmizîve öteki hadis, fıkıh kitapları

SORU:
1- "Peygamber[1] in can düşmanı" diye nitelenen putataparlar nasıl oldu da, "Peygamber'le bir araya gelebildiler?

2- Putataparlar nasıl oldu da, Peygamber'le birlikte, secde ettiler?
Bu soruların karşılığını bulabilmek için, bundan sonraki hadis iyi incelenmelidir.

HADÎS 2:
"Peygamber Mekke'deyken NECM suresini okuyordu." Lât'ı, Uzzâ'yı ve bir öteki, üçüncü (put) olan Menât'ı gördünüz mü? diyen yere gelince:
Şeytan, peygamberin diline şunu atıverdi (sokuşturdu):
İşte bunlar, *yüce* turnalardır (ğarânik). Şefaatleri de elbette ki umulur'

Bunun üzerine (putataparlar): 'Muhammed daha önce değil, bugün tanrıçalarımızı, iyi (sözlerle) andı!' dediler.

Yine bunun üzerine Peygamber secde etti ve onlar da SECDE ettiler. İşte bu nedenle de Tanrı şu ayeti indirdi:

'(Ey Muhammed!) Senden önce hiçbir Peygamber (resul, nebî) yoktur ki, şeytan onun okudukları araşma, (bir şeyler katıp) bırakmasın. Tanrı, şeytanın bıraktığını bozar (kaldırır), kendi ayetlerini güçlendirir. Tanrı Bilendir, Hikmetli'dir" (Hacc suresi, ayet: 52)

Anlatan Peygamber'in arkadaşları:

- Abdullah Ibn Abbas'ın da içinde bulunduğu bir topluluk.

KAYNAK: Başta Süyûtî ve İbnHacer (Askalânî) gibi 15. yy.' ünlü "hadis" ve "tefsir" uzmanları olmak üzere çoğu İslâm hadis ve tefsir uzmanlarının kitapları

Çok açıkça görülüyor ki:

İkinci hadis, birinci hadisi tamamlıyor. Daha doğrusu, ikisi aynı hadistir. Birincisi eksik, İkincisi tamam.

Ve çok açıkça şunların anlatıldığı görülüyor

Putataparların Peygamberlerle birlikte SECDE etmelerinin nedeni: "Peygamber'in üç putu (Lâfi, Uzza'yı ve Menât'ı) öven sözlerle anması ve bunu, 'ayet' olarak okumasıdır."

Üç putu öven sözleri "Peygamberin diline ayet olarak sokan", ŞEYTANdır. Yani bu sözlerin oluşturduğu "ayetler", Tanrının ayetleri değil, "şeytanın ayetleredir.

"Şeytanın ayetleri", sonradan, sureden çıkarılmıştır.

Hacc suresinin 52. ayetinde anlatılan da budur.
Diyanetin resmi çevirisindeki Hacc suresinin 52. ayetinin çevirisi,

tartışılan yorum katılmış bir çeviridir, onun için de güvenilir değildir. Doğru çeviri, ikinci hadiste yer verilen çeviridir.

Bu konuda uzun söze gerek yok İslam dünyasının en büyük uzmanlarından Süyûtî (Celaluddin Süyûtî, ölm 1505) ve lbn Hacer (el Askalânî, ölm. 1449) "hadis"i sağlam ve olayı gerçek kabul ediyorlar. Süyûtî, hem tefsirinde, Hacc suresini 52.-54. ayetleri nedeniyle yer veriyor; hem de başka kitaplarında, örneğin "ayetlerin gerekçeleri"ne (sebeb-inüzul) ilişkin yazdığı ünlü kitabında, "Lübabu'n-NukûlfiEs-babi'n-Nüzûl" olayı sağlam kabul ettiğini yansıtıyor, İbnHacer'se, "Kâdîlyaz" ve İbnü'l- Arabî gibi kimi yazarların "olayı anlatan hadis"i uydurma saydıklarını ama bunların bu sözlerinin hiçbir önemi bulunmadığını, çünkü olayın ve hadisin 'birçok yol"dan gelen tanıklıklarla doğrulandığını belirtiyor, lbn Hacer, Fethu'l -Bari adlı kitabının, Hacc suresine ilişkin kesiminde açıklıyor. Onun bu açıklamasına da Süyûtî, kitabında yer veriyor.

SUyûö'de, lbn Hacer de hangi hadisin sağlam, hangisinin çürük olduğunu en iyi bildikleri İslam dünyasında kabul edilegelmiş uzmanlardır. Ve bunlar için de "dinsiz, İslam düşmanı" suçlaması yapılamaz.

Kısacası:

1. "Şeytan Ayetleri" olayı gerçektir. Bunu yok sayma çabaları da boşunadır.
2. Diyanet işleri Başkanlığı en büyük İslam otoritelerince de sağlam kabul edilen hadise dayalı ayetlerle destekli bu olayı yok sayma yerine ülkede kimseye yararı olmayan din terörünü kınayıcı çabalara girse çok daha yararlı bir tutum göstermiş olurdu. Çünkü gerçek olduğu halde bu olaya "iftira"dır, "dinsizlerin uydurmasıdır" biçimindeki sözler, cinayete azmettiren fetvalara çanak tutmaktan başka bir şeye yaramaz.

2000'e Doğru
19 Mart 1989, Yıl 3,
Sayı 12 107